

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU LANKANTIS OKUPACIJŲ IR LAISVĖS KOVŲ MUZIEJUJE

TYRIMO

2025 m. lapkričio 10 d. Nr. (25)SN-229)SP-79

Vilnius

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2025 m. liepos 14 d. buvo gautas pareiškėjos (Tarnybai duomenys žinomi, toliau – Pareiškėja) skundas dėl galimos diskriminacijos ir priekabiavimo negalios pagrindu Okupacijų ir laisvės kovų muziejuje (toliau – Skundas).

Pareiškėja Skunde rašo, kad 2025 m. liepos 11 d. ji su šuniu vedliu ir lydinčiu asmeniu lankėsi Okupacijų ir laisvės kovų muziejuje (toliau – Muziejus). Pareiškėja nurodė, kad kasoje pateikė asmens su negalia pažymėjimą ir informavo, kad lankosi su šuniu vedliu. Pareiškėja teigia, kad nuėjus į parodą „Muziejaus darbuotoja paliko savo užsiklinta užstali ir nusekė mane iš paskos stebėti“ (čia ir kitur citatų kalba netaisyta). Pareiškėja teigia, kad toks elgesys yra diskriminuojantis ir žeminantis, o ji dažnai susiduria su tokia situacija, kai ją sekioja ir stebi aplinkiniai. Pareiškėjos nuomone, ji buvo stebima ne norint jai pasiūlyti pagalbą, kuri dažnai yra reikalinga asmeniui su regos negalia.

Pareiškėja 2025 m. rugpjūčio 8 d. patikslino Skundo aplinkybes ir nurodė, kad tokiu persekiojimu buvo pažeistas jos orumas: „buvau išskirta dėl savo negalios ir šuns vedlio. Darbuotoja nenusekė nei vieno kito lankytojo, tik mane. Nuėjus nuo kasų, darbuotoja paliko savo postą ir nusekė mus, kurį laiką stebėjo ir grizo atgal.“ Pareiškėja taip pat pateikė el. susirašinėjimo su Muziejumi kopiją, kuriame Pareiškėja informavo apie įvykusį incidentą. Muziejaus atstovė nurodė, kad darbuotoja nesiekė stebėti ar sekti, Muziejaus darbuotojai budi ekspozicijos salėse ir atsako už taisyklių laikymąsi, bei atsiprašė dėl įvykusio nesusipratimo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, lygių galimybių kontrolierė 2025 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. (25)SN-229)S-502 kreipėsi į Okupacijų ir laisvės kovų muziejų ir paprašė per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo dienos pateikti paaiškinimus ir dokumentus dėl Skunde nurodytų aplinkybių. Taip pat prašyta pateikti ir kitą svarbią informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė :

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – Centras) 2025 m. rugsėjo 15 d. Tarnybai pateikė paaiškinimus ir dokumentų kopijas. Centras paaiškinimuose nurodė, kad 2025 m. liepos 11 d. pareiškėja su šuniu vedliu atvyko į Muziejų, parodžius asmens su negalia pažymėjimą, jai buvo leista nemokamai lankyti muziejų ir apžiūrėti ekspozicijas kartu su šuniu vedliu t. y. taip, kaip ir yra nustatyta Centro generalinio direktoriaus 2025 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1VE-5 patvirtintose Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus lankytojų aptarnavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės), Taisyklės pateikiamos kartu su paaiškinimais. Muziejaus atstovai tvirtina, kad Muziejuje sudarytos tinkamos sąlygos asmenis su regos negalia lankytis bei gauti Muziejaus paslaugas nemokamai, taip pat „Muziejuje yra vykdomi edukaciniai užsiėmimai, skirti silpnaregiams ir neregiam, kurių metu šie asmenys, lydimi palydovų, konferencijų salėje išklauso jiems skaitomų pranešimų istorinėmis temomis, liečia tam tikrų eksponatų maketus (bunkerio, jurtos ir pan.).“

Muziejaus atstovai nurodo, kad pagal Muziejaus lankytojų taisykles, darbuotojai vykdo lankymosi tvarkos kontrolę, o lankytojai privalo laikytis nustatytos tvarkos, elgtis saugiai, nekelti grėsmės kitiems asmenims ar turtui, laikytis darbuotojų nurodymų bei nesilankyti patalpose, kurios nėra skirtos lankytojams. Muziejus turi teisę neįleisti arba paprašyti pasišalinti taisyklių nesilaikančių asmenų ir, esant pažeidimams, kviesti policiją. Muziejaus atstovai pažymi, kad vaizdo stebėjimas vykdomas tik siekiant užtikrinti saugumą, o ne lankytojų sekimui. Šiuo metu erdvėje „šaudymo kamera“, kur lankėsi pareiškėja, vaizdo stebėjimas kameromis nevykdomas.

Muziejaus atstovai nurodo, kad darbuotoja veikė vadovaudamasi Muziejaus lankytojų taisyklėmis, kaip tai buvo paaiškinta ir Pareiškėjai pateiktame 2025 m. liepos 17 d. atsakyme į jos

skundą. Pareiškėja skunde patvirtino, kad nežinojo, koku tikslu darbuotoja atėjo į ekspozicijų salę, ir išreiškė savo subjektyvią nuomonę apie situaciją.

Darbuotojos paaiškinimu, kuris pateikiamas Tarnybai, ji į ekspozicijų salę nuėjo geranoriškai – pasitikrinti, ar Pareiškėjai, atvykusiai su lydinčiu asmeniu ir šuniu vedliu, nereikia pagalbos ar papildomų paaiškinimų, taip pat įsitikinti, kad laikomasi Muziejaus Taisyklių. Pamačiusi, jog Pareiškėja savarankiškai susipažįsta su ekspozicija ir pagalbos neprašo, darbuotoja grįžo į savo darbo vietą. Muziejuje tuo metu kitų lankytojų su negalia nebuvo, todėl darbuotoja kitų lankytojų nelydėjo prie Muziejaus eksponatų ar į kitas sales, neteikė jiems paaiškinimų ar kitos susijusios informacijos.

Muziejaus atstovai pažymi, kad, vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, į Muziejų leidžiama atsivesti tik šunis vedlius, todėl darbuotoja turėjo pareigą įsitikinti, jog dėl šuns buvimo ekspozicijų salėje nekils problemų ir bus laikomasi nustatytos tvarkos.

Muziejaus atstovai nurodo, kad Pareiškėja nebuvo sekama, tai tik subjektyvi Pareiškėjos asmeninė nuomonė ir galimai klaidingas situacijos vertinimas. Centro nuomone, Pareiškėja nebuvo sekama ir klaidingai interpretavo situaciją, darbuotoja Pareiškėjos „nesekė“ ir niekaip nesiekė jos išskirti iš kitų Muziejaus lankytojų. „Centro nuomone, Pareiškėja Muziejaus ekspozicijų lankymo metu neatsidūrė blogesnėje padėtyje nei kiti tuo metu Muziejuje buvę lankytojai. Šiuo aspektu pažymėtina ir tai, kad ir kiti Muziejaus darbuotojai visais atvejais elgiasi taip, kaip elgėsi aptariamoje situacijoje konkreti Muziejaus darbuotoja, t. y. vadovaujasi Taisyklių reikalavimais ir prižiūri, kad ekspozicijų ir parodų salėse bei erdvėse būtų laikomasi tvarkos, rimties ir pan. Todėl ir aptariama situacija nebuvo jokia išimtis ir su Pareiškėja nebuvo elgiamasi kažkaip netinkamai, išskirtinai ar juolab nepagarbiai.

Apibendrinant išdėstytą, norime atsakingai pareikšti, kad Pareiškėjos apsilankymo Muziejuje 2025 m. liepos 11 d. jos atžvilgiu nebuvo taikomi jos skunde nurodyti diskriminacijos ir (ar) priekabiavimo veiksmai. Taip pat ir tai, kad šiuo atveju nebuvo pažeistos Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1–3 dalių nuostatos bei asmens lygiateisiškumo principas, nustatytas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje.“ Centras kartu su paaiškinimais taip pat pateikė atsakymo į Pareiškėjos pretenziją kopiją.

Lygių galimybių kontrolierė

konstatuoja:

Tyrimo metu buvo vertinama ar Centras nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatų, pagal kurias, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas. Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai taip pat privalo užtikrinti, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais nebūtų priekabiauama, seksualiai priekabiauama ir nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.

Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijos (toliau – Konvencija), kurios dalyvė yra Lietuva, 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, pripažįsta, kad prieš įstatymą visi asmenys lygūs ir lygūs pagal įstatymą, taip pat turi teisę į lygiavertę įstatymo apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymo teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo. Valstybės, šios Konvencijos šalys, draudžia bet kokią diskriminavimą dėl negalios ir garantuoja asmenims su negalia vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo diskriminavimo dėl bet kokios priežasties (Konvencijos 5 straipsnio 2 dalis). Konvencijos 9 straipsnyje „Prieinamumas“ įtvirtinta pareiga valstybėms, šios Konvencijos šalims, siekti, kad asmenys su negalia galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imtis atitinkamų priemonių užtikrinant asmenims su negalia lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse.

Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių komitetas 2014 m. gegužės 22 d. Konvencijos 9 straipsnio „Prieinamumas“ Bendrojoje pastaboje Nr. 2 (toliau – Pastaba)¹ nurodė, jog prieinamumas yra asmenų su negalia gyvenimo savarankiškai ir visapusiško bei lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime prielaida. Be fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumo asmenys su negalia neturės lygių galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime (Pastabos 1 straipsnis).

Svarbu, kad prieinamumo klausimas būtų sprendžiamas visais aspektais, apimant fizinę aplinką, transportą, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas. Subjektų, valdančių pastatus, transporto infrastruktūrą, transporto priemones, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas, juridinio asmens statusas ir viešasis ar privatus pobūdis nebeakcentuojami. Visuomenei tiekiamos prekės, produktai ir teikiamos paslaugos turi būti prieinamos visiems, neatsižvelgiant į tai, ar juos / jas valdo ir (arba) tiekia / teikia valstybės institucija, ar privati įmonė. Asmenys su negalia turėtų turėti vienodas galimybes naudotis visomis visuomenei tiekiamomis prekėmis, produktais ir teikiamomis paslaugomis taip, kad būtų užtikrintos veiksmingos bei vienodos galimybės ir gerbiamas jų orumas. Toks požiūris kyla iš draudimo diskriminuoti; prieinamumo galimybių neužtikrinimas turėtų būti laikomas diskriminacija, nesvarbu, ar kaltininkas yra viešasis, ar privatus subjektas. Prieinamumas turėtų būti užtikrintas visiems asmenims su negalia, nepaisant negalios pobūdžio, neišskiriant jų jokiais pagrindais – rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitų įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, turto, gimimo ar kitokios padėties, teisinės ar socialinės padėties, ar amžiaus. Sprendžiant prieinamumo klausimą reikėtų ypač atsižvelgti į asmenų su negalia lyties ir amžiaus aspektus (Pastabos 13 punktas).

Galiausiai, pažymėtina, kad, kaip nurodoma Pastaboje, Konvencijos šalys turi atsižvelgti į asmenų su negalia įvairovę ir užtikrinti prieinamumą bet kokios lyties, amžiaus ir bet kokią negalią turintiems asmenims. Atsižvelgiant į asmenų su negalia įvairovę, reikia pripažinti, kad kai kuriems asmenims reikia žmonių ar gyvūnų pagalbos, kad jiems būtų užtikrintas visapusiškas

¹ Asmenų su negalia teisių komitetas. Vienuoliktoji sesija, 2014 m. kovo 31 m. – balandžio 11 d. Bendroji pastaba Nr. 2 (2014 m.) 9 straipsnis. Prieinamumas. <https://www.ndt.lt/wp-content/uploads/19V266-9-str.pdf>

prieinamumas (pvz. šunų pagalbininko paslaugų). Taigi turi būti nustatyta, kad draudimas šunims pagalbininkams patekti į konkrečius pastatus ar atviras erdves laikomas draudžiama diskriminacija dėl negalios (Pastabos 29 punktą).

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ANTAPI) 24 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad asmens su negalia individualieji pagalbos poreikiai tenkinami neatsižvelgiant į asmens amžių, jo neįgalumo lygį ar dalyvumo lygį (1 dalis); viena iš asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių rūšių – šuo pagalbininkas (2 dalies 6 punktas).

ANTAPI 30 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, siekdamas sumažinti arba pašalinti sutrikusių funkcijų įtaką savo savarankiškumui ir mobilumui, asmuo su negalia gali naudotis šuns pagalbininko, kuriam išduotas šuns pagalbininko akreditaciją patvirtinantis dokumentas, teikiama pagalba. Asmuo su negalia, naudodamasis šuns pagalbininko pagalba, turi teisę patekti į viešąją erdvę, visuomeninės ir kitos paskirties pastatus ar statinius ir būti juose (30 straipsnio 3 dalies 1 punktas).

Kartu pažymėtina, kad ANTAPI 30 straipsnio 3 dalies 1 punkte įtvirtinta asmenų su negalia teisė, naudojantis šuns pagalbininko pagalba, patekti į viešąją erdvę, visuomeninės ir kitos paskirties pastatus ar statinius ir būti juose, kartu reiškia atitinkamų subjektų (pavyzdžiui, visuomeninės ir kitos paskirties pastatų savininkų ar valdytojų) pareigą užtikrinti, kad asmenys su negalia galėtų netrukdomai naudotis šia savo teise. Tokios pareigos neužtikrinimas, kaip antai, kliūčių sudarymas asmenims su negalia, besinaudojantiems šuns pagalbininko teikiama pagalba, patekti į viešąją erdvę, visuomeninės ir kitos paskirties pastatus ar statinius ir būti juose, paslaugų nesuteikimas vien dėl to, kad asmuo atėjo su šuniu pagalbininku, reikštų tiesioginę asmenų su negalia diskriminaciją.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti

laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos.

Taigi, Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė

diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Analogiškos nuostatos numatytos Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 ir 9 dalyse.

Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, kurie skiriasi savo tapatybės požymiais, kitais požymiais, ir vertinama, ar tokiomis pat ar panašiomis aplinkybėmis jie traktuojami vienodai.

Šiame kontekste pažymėtina, kad ir Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog viena iš pagal Konstitucijos 29 straipsnį draudžiamo diskriminavimo (kartu ir žmogaus orumo žeminimo) formų taip pat yra priekabiavimas, kuris suprantamas kaip užgaulus, nepriimtinas ar nepageidaujamas elgesys, kai dėl, be kita ko, lyties, taip pat dėl kitų požymių, siekiama pažeminti ar yra žeminamas asmens orumas ir kuriama jam priešiška, jį bauginanti, žeminanti ar žeidžianti aplinka; priekabiavimas gali sukelti ilgalaikes ar net nuolatinės pasekmes, neigiamai veikiančias asmens privatų ir socialinį gyvenimą (2017 m. gruodžio 19 d. išvada).

Tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjai atvykus į Muziejų, viena iš Muziejaus darbuotojų paliko savo darbo vietą ir nuėjo į ekspozicijų salę, kur stebėjo Pareiškėją ir jos šunį pagalbininką. Šią aplinkybę patvirtina tiek Pareiškėjos paaiškinimai, tiek Muziejaus pateikta informacija. Muziejaus atstovai paaiškino, kad darbuotoja veikė vadovaudamasi Taisyklėmis, kuriomis darbuotojams nustatyta pareiga prižiūrėti lankymosi tvarkos laikymąsi ir užtikrinti muziejaus eksponatų apsaugą. Taip pat darbuotoja norėjo įsitikinti, ar Pareiškėjai, turinčiai regos negalią ir lydimai šuns pagalbininko, nereikia pagalbos ar papildomų paaiškinimų.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 6 dalį priekabiavimas – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

Siekiant nustatyti, ar konkretūs veiksmai laikytini priekabiavimu, būtina įvertinti ne tik tai, kaip asmuo subjektyviai vertina pažeidėjo veiksmus, tačiau taip pat ir tai, ar šis elgesys gali

būti laikytinas objektyviai įžeidžiančiu ir (ar) žeminančiu žmogaus orumą, šiuo atveju – dėl asmens negalios.

Vertinant Skundo aplinkybes, svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad įvykis vyko specifinėje aplinkoje – muziejuje, kuriame saugomi vertingi kultūros paveldo objektai ir eksponatai. Muziejus yra erdvė, kurioje taikomi griežtesni lankymosi, elgesio bei saugumo reikalavimai. Tokiose įstaigose darbuotojams tenka pareiga ne tik aptarnauti lankytojus, bet ir nuolat vykdyti lankytojų elgesio priežiūrą, siekiant užtikrinti eksponatų apsaugą, viešąją tvarką ir visų lankytojų saugumą. Taigi, Muziejaus darbuotojų atliekama stebėseną yra neatsiejama nuo jų funkcijų.

Atsižvelgtina ir į tai, kad darbuotojams numatoma pareiga ne tik stebėti lankytojų elgesį, užtikrinti tvarką, bet ir, esant poreikiui, suteikti pagalbą lankytojams. Todėl pats stebėjimo faktas, neperžengiant šių darbuotojų funkcijų ribų, savaime negali būti vertinamas kaip diskriminuojantis dėl asmens negalios.

Įvertinus Pareiškėjos skundo turinį ir Muziejaus pateiktus paaiškinimus, nenustatyta aplinkybių, leidžiančių daryti išvadą, kad Muziejaus darbuotojos elgesys buvo įžeidžiantis dėl Pareiškėjos negalios ar šuns pagalbininko buvimo Muziejuje. Nepateikta įrodymų, kad su Pareiškėja būtų elgtasi nepalankiai dėl jos turimos negalios ar kad būtų buvę siekiama įžeisti. Konstatuotina, kad Muziejaus darbuotoja veikė vykdydama savo tiesiogines pareigas, susijusias su lankytojų priežiūra ir Muziejaus Taisyklių laikymosi užtikrinimu.

Atsižvelgus į visas nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad Pareiškėjai buvo sudaryta galimybė pasinaudoti Muziejaus teikiamomis paslaugomis, jai nebuvo apribota teisė naudotis šiomis paslaugomis dėl jos negalios. Taip pat nenustatyta, kad Muziejaus darbuotojos elgesys Pareiškėjos atžvilgiu būtų buvęs diskriminuojantis ar galėtų būti vertinamas kaip priekabiavimas dėl negalios pagal Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 2 dalį.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 5 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a :

1. Pripažinti skundą nepagrįstu, nes nepasitvirtino nurodyti galimi pažeidimai.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė